

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

35. De methodo Grauitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

te simul copulantur, & variè miscentur, de quo nos alibi futius.

Secunda est *διωγῆς* exaggeratio rei maximè per adiuncta, cum gravitate orationis, quale est illud. (Facinus est vincire civem Romanus scelus verberare; propè parricidium necare: quid dicam igitur in crucem tollere?) Hæc in eodem loco commorans rem expendit, auget, & in summam, quam potest, magnitudinem attollit.

Tertia est *παραμύρον & κατασκευῶν ἐπιβήτωρ*. Rerum, & constitutionum frequentatio, atque corroboratio, cum loco firmissimo, quo tota causa continetur, manetur diutius, & eodem lapsus reditur, qui locus tanquam sanguis per totum corpus orationis diffusitur.

Quarta *ἁποικονομία ἐργῶν ἀπαθῶν*, factorum, affectuumq; prudens distributio. Vbi totum aliquod in partes exquisitè digeritur, & sigillatim omnis expenduntur, tum variorum affectuum figuris, ut res tulerit contemperantur. Ad summum in locis, & figuris tota amplificatio sita est, de quibus libro septimo dicemus. Hæc est virtus *πρὸς ἄλλοις*, quæ ad gravitatem, & magnitudinem orationis maximè attinet. Nam etsi breves orationes, nec diffusius circumductæ plus habeant aliquando amœnitatis, plenæ tamen illæ, & vberes maiori dignitate præditæ sunt. Sed cavendum maxime, ne amplificationis studio, tum in prolixitate, tum etiam in puerile dicendi genus delabamur. Nihil enim ad nauseam excitandam efficacius, quam si res, & communes, & notæ, nec adeo speciosæ, communium locorum, frigidarumque locutionum congerie amplificentur, hoc maxime sæculo, in quo aures potius rebus, quam verbis pacuntur.

De methodo gravitatis.

CAPVT XXXV.

Longinus *ἐπιβήτωρ*. *Gravitatis methodus* *quinque rebus constat.* Grandis oratio in genere quinque rebus constat, quas Longinus *πρὸς ἄλλοις ὑψηλῆς γονιμότητας*, fontes grandiloquentiæ vberimòs nominat.

Prima est, τὸ *πρὸς ἄλλοις νοήσεις ἀδρῶν ἐξέλιξις*, quod interpretor, sensuum, & inventionum vim, prudentiam, sagacitatem, fecunditatem. Qualis est in Homero, Demosthene, & Cicerone, quæ virtus maximè ex bonitate ingenij dependet.

Secūda, *σφοδρὸν ἐκδυστατικὸν πάθος*, vehemens, æris, & furore quodam incitata affectio, in quo errant, qui furorem tantum Poetarum esse dicunt. Nam ad graues illos quoque, & vehementes oratores pertinet. Testis & ille Galba, qui cum causam meditaretur, plerumque ita incendebatur animo, ut vis caloris in corpus redundaret, & vultu rubore perfuso, scintillantibus oculis, quasi à sensibus abreptus, seruos etiam literatos operis ministros in isto animi impetu multaret. Quamobrem vehementer apti sunt ad eloquentiam, qui faciles sunt ad suscipiendas rerum imagines, & ad conseruandas tenaces, ipsèdè vehementer afficiuntur: faceret ipse Cicero sibi perorationes impetu quodam mentis fluere.

Tertia, est in temperie figuratum, earumque illustrum, ut Descriptionis, Amplificationis, Interfirandi, Interrogationis, Parabolarum, Iconum, &c. quæ commemorantur à Longino.

Quarta est, *γενναία φράσις*, dictio generosa, & grauibus tropis, non tamen affectatis, aut violentis illuminata, sed grandis, simplex, rotunda, à puerili cultura aliena.

Quinta, est *συνδύχη ὀνομάτων*, compositio, & numerus, atque is etiam affectationis expers, & plerumque de industria incuriosus.

De pulchritudine & suavitate styli.

CAPVT XXXVI.

Pulchritudo, quæ *καλὸν*, & *ὄψις* *ὕλησις* dicitur ab Hermogene, est singularum orationis partium, cum coloris suavitate concinnitas. Laxius Hermogenes, *καλὸν μὲν τὴν νωτὸν ἐν λόγῳ κυρίως μὲν ἂν εἴη, τὸ ἐκ πάντων τῶν ποιητικῶν τὰς ἰδέαις αὐτῆς πάσαι, εἶον ὁμοιωθῶν, μετὰ τῶν ἀλλοτῶν τῶν λοιπῶν εὐδαιμονσον, & σώματιον, μετὰ ἑνὸς ἐμφανομένης διότι τὸ λόγῳ ποιητικῶν, ἡδὺς, μίαις πρεσβύσης τῆ ἰδέαι, κατὰ τὴν ἐν σώματι χροῶμα.* Ex quo intelligas duo esse genera pulchritudinis. Est enim unum omnibus sui partibus concinnum, atque aptum: utpote sententijs, earum tractatione, verbis, ornamentis, membris, compositione, clausula, numero: Alterum est comparatum, & comparatum, quod *καλὸν ἁποικονομῶν* dici.

Pulchritudo in stylo quid?

Pulch. duo genera.